

ПРАВОСЛАВЉЕ

Новине Српске Патријаршије • број 1280 • 15. јул 2020.

ПОМОЗИ!

Пошаљи СМС на број
1033 mt:s
vip

ЦЕНА ПОРУКЕ 50 ДИН БЕЗ ПДВ-А

**ЈЕДАН СМС
ЗА ЈЕДАН ОБРОК
ГЛАДНИМА НА КИМ!**

ЕПАРХИЈА РАШКО-ПРИЗРЕНСКА
И КОСОВСКО-МЕТОХИСКА

ISSN 0555-0114

• ЦЕНА: 90 ДИНАРА •
• 2,5 КМ • ЧАСОПИС
ИЗЛАЗИ ДВА ПУТА
МЕСЕЧНО • БРОЈ 1280 •
• 15. ЈУЛ 2020 •

9 770555 011004

**МАТИ ЈЕЛЕНА (СТАНИШИЋ),
ИГУМАНИЈА МАНАСТИРА ЋЕЛИЈА ПИПЕРСКА:
ГОСПОД ЈЕДВА ЧЕКА ДА СЕ СРЕТНЕМО!**

**МИЛОРАД МИЛИНКОВИЋ, РЕДИТЕЉ:
ТО ЈЕ ПУТ КОЈИМ ЖЕЛИМ ДА ИДЕМ**

**ДАНКО СТРАХИНИЋ:
СВЕТА СОФИЈА ИПАК ПОСТАЈЕ ЏАМИЈА**

ПРАВОСЛАВЉЕ

15. јул 2020. године

	2	АКТУЕЛНО Патријарх Иринеј: Апел Председнику Турске
	3	Саопштење за јавност Епископског савета Српске Православне Цркве у Црној Гори
	6	САОПШТЕЊЕ Упутство Министарства просвете није у складу за законом
Разговарала: Слободанка Грдинић	10	РЕЧ-ДВЕ СА... Мати Јелена (Станишић), игуманија свештене обитељи манастира Ђелија Пиперска: <i>Господ једва чека да се срећнемо!</i>
Милан и Нада Димитријевић	14	КРОЗ ПРАВОСЛАВНУ ДИЈАСПОРУ <i>Музика јесте лепа</i> Двадесет година Хора „Кир Стефан Србин“
Ђакон др Ивица Чаировић	18	ХРИШЋАНСКО НАСЛЕЂЕ У ЕВРОПСКИМ МУЗЕЈИМА Хришћанске иконе у Музеју националне уметности Каталоније
Протојереј-ставрофор проф. др Предраг Пузовић	25	СЕЂАЊЕ НА ВЕЛИКАНЕ едамдесет година од упокојења патријарха Гаврила (Дожића) (1950 – 2020)
мр Смиља Влаовић	29	ИЗ ПОСЕБНОГ УГЛА Помпеја до Његоша и након њега
Протојереј Бранислав Дикић	30	ДУХОВНОСТ Духовни лик савременог пастира
Ђакон Божидар Васиљевић	32	БОГОСЛОВЉЕ Карл Барт (1886 – 1968.) - Сувереност Речи Господње -
Разговарала: Славица Лазич	34	РЕЧ-ДВЕ СА... Милорад Милинковић, редитељ: <i>То је муш којим желим да идем</i>
Данко Страхинић	36	КРОЗ ХРИШЋАНСКИ СВЕТ Света Софија ипак постаје цамија
Славиша Тубин	40	ДУХОВНОСТ И први помен Крсне Славе и њен настанак у крилу Цркве
Ђакон Хаџи Ненад М. Јовановић	42	ПОВОДИ Европски хришћански политички покрет о дискриминацији Српске Православне Цркве у Црној Гори

Фотографија на насловној страни: Мотив из Јерусалима; Фото: Ђакон Драган С. Танасијевић

ПРАВОСЛАВЉЕ
новине Српске
Патријаршије
излазе
са благословом
Његове Светости
Патријарха српског
Иринеја.

Издаје
Информативно-
издавачка
установа Светог
Архијерејског
Синода Српске
Православне Цркве.

Први број
„Православља“
изашао је 15. априла
1967. године.

Српска православна Епархија канадска
– Црква Светог Саве – Торонто

Музика јесте лепа

Двадесет година Хора „Кир Стефан Србин“

Средином марта схватили смо да 20. јубиларни годишњи концерт *„Наша музичка ризница“* поводом прославе 20 година рада Епархијског Хора „Кир Стефан Србин“ из Торонто, због епидемије вируса КОВИД-19, неће моћи да се одржи у јуну ове 2020. године.

Ову јубиларну годину ћемо памтити по томе што је, поводом прославе јубилеја, Хор „Кир Стефан Србин“ добио признање *„Повељу за допринос развијању културних делатности у Србији“* док је Јасмина Вучуровић, уметнички руководилац и диригент хора, добила *„Златну значку“*. Оба признања је доделила Културно-просветна заједница Србије. Поносни смо на чињеницу да је двадесетогодишњи рад у Канади, наш и нашег диригента, а пре свега у оквиру Српске православне Епархије канадске, признат од овако еминентне српске институције.

2000–2020

О двадесет година не размишљамо као о неком пуком временском трајању, већ о свему што смо за тих двадесет година постигли и какву садржину има та мала цртица између бројева 2000 и 2020.

Хор „Кир Стефан Србин“ основан је 19. маја 2000. године при цркви Св. Саве у Торонту, а оснивачи Хора су протојереј-ставрофор Василије Томић, Јасмина Вучуровић, диригент, и Нада и Милан Димитријевић, искусни хорски певачи

Од Ускрса 2001. године Хор одговара на светим Литургијама у цркви Св. Саве, певајући Литургију Стевана Ст. Мокрањца. Током двадесет година Хор је, такође, наступао широм Онтарија, у Чикагу, Бостону, Портланду и Њујорку у САД; у Лондону, Стокхолму и Београду у Европи као и у Акри, Назарету, Јерусалиму и Тел Авиву у Израелу, где смо одржали три концерта *„Света музика у Светој земљи“*. Хор је, поводом десет година рада, почаствован да, са благословом Епископа канадског Г. Г. Георгија, 2011. године, буде прихваћен и озваничен као Хор Српске православне Епархије канадске.

Имали смо велико част да, током година, одговарамо на многобројним Архијерејским литургијама

Испред Храма гроба Господњег са о. Василијем Томићем – 2012 – Јерусалим

на којима су служили патријарси Павле и Иринеј, као и владике Митрофан, Георгије, Доситеј, Амфилохије, Лонгин, и други. Са посебним задовољством се сећамо речи Патријарха српског Иринеја, после Архијерејске литургије на Источни Петак 2012. године на којој смо одговарали у манастиру Св. Преображења Господњег у Милтону.

„ ... Блајослов пожива на вама, јер сће сачували веру ваших предака: уз саслужење оволикој броја свештеника и анђeosко појање овога Хора у овом предивном, живописаном манастирском храму... ”.

У дивном сећању нам је такође и одговарање на светој Литургији после хора „Св. Сава“, када је у препуном храму Сабора српских светитеља у Мисисаги, Његова Светост Патријарх српски Г. Г. Иринеј увео у трон епископа канадских Његово Преосвештенство Г. Г. др Митрофана.

Духовни мостови

На Видовдан 2003. године учествовали смо на првом **Сабору српских хорова из дијаспоре и отаџбине**, организованом у Београду, одазивајући се позиву Патријарха Павла и као једини хор из Северне

Америке потписали Повељу о оснивању Српског певачког савеза. Својим потписом смо потврдили жељу да сачувамо духовни мост између наше отаџбине и нове домовине.

Чланови Хора су о сопственом трошку отпутовали за Београд и тиме започели своју прву хорску турнеју.

„Током боравка у Београду имали смо велику помоћ од стране Певачког друштва „Мокрањац“, при храму Светог Саве у Београду, и њиховог диригента, госпође Јелене Јеж, који су нам уступили своје просторије за пробе, јер је мој деда по мајци, композитор Коста Манојловић, оснивач „Мокрањаца“ - сећа се Милан Димитријевић, председник Хора, и додаје: „Деда Коста се одужио свом учитељу Мокрањцу, издавањем „Општег појања“, чије објављивање је био један од Мокрањчевих неостварених животних циљева. Ова се књига налази у многим српским православним црквама широм света, а ја са поносом чувам примерак са његовим потписом.“ У недељу, после концерта, сви хорови су одговарали на Архиепископској литургији којом је началствовао Патријарх српски Павле у Храму Светог Саве на Врачару. Звук појања преко 500 певача у препуном Храму заувек је урезан у наша срца.

Неговање српске музике, постојање Хора, одговарање на светим Литургијама и одржавање концерата за српску заједницу је само један вид везивања дијаспоре за своју матицу. Поред тог, очигледног моста, постоји и један танани мост који се гради у душама наше деце.

Сваки наш концерт захтева ангажовање и супружника и деце чланова, чија нам је помоћ на дан концерта неопходна. У последње време нам се придружило десетак младих изванредних певача, који су у почетку били помагачи или у публици са својим родитељима. Њихова спознаја лепоте српског музичког стваралаштва, њихова духовна веза са земљом свог порекла и жеља да наставе традицију хорског певања коју смо духовним мостом пренели из Србије у Канаду, од непроцењиве су важности. Да је само ово резултат нашег труда, били би смо задовољни.

Духовни мост између Канаде и Србије смо музиком градили и када смо у Београду прихватили позив амбасадора Канаде, господина Доналда МекЛенана (Donald P. McLennan) да учествујемо на прослави Дана Канаде у канадској амбасади.

Заједништво

Хор са великим задовољством прихвата позиве и учествује у свим значајним прославама наше заједнице. Посебно се сећамо неких на којима смо самостално учествовали. Одржали смо **Концерте српске духовне и световне музике поводом 150. годишњице рођења Стевана Ст. Мокрањца** у Холу конфедерације канадског парламента и у Адам сали (Adam Hall) у Отави, у организацији Амбасаде Републике Србије, затим концерте **Сање Илић** и „Бал-

ИЗ ЖИВОТА ЦРКВЕ

Манастир Шишатовац

Потребан брачни пар који хоће да живи и ради у манастиру као у својој кући.

Потребан рад са трактором и фрезом, прскалицом и тримером, у винограду, башти, воћњаку, на травњаку; посао за супругу: помоћ у кухињи. Брачни пар би имао свој стан, храна би била манастирска – живот по типичку манастира са богослужењима.

Адреса манастира: Српски православни манастир „Света Петка“ – Петковица; Манастирски пут бб Шишатовац, 22207 Лежмир
Телефон игуманије Антонине (Симић): 060/ 044–9105.

Са Владиком Г. Г. Митрофаном
по устоличењу – 2016 – Мисисага

канике“, „Србија од злата јабука“ и Браће Теофиловић, сви у оквиру Дана српске културе у Торонту, у организацији Генералног конзулата Републике Србије. Захваљујући сарадњи са Српском националном академијом у Канади, учествовали смо на отварању мултимедијалне изложбе **Панорама манастира Хиландара**, у Робартс библиотеци, те прослави **200 година рођења Владике Петра II Петровића Његоша**, а затим и презентацији књиге **Хришћанско наслеђе Косова и Метохије: Историјски и духовни центар српског народа** од стране Његовог Преосвештенства Епископа Г. Г. Максима. Сви ови догађаји били су организовани на Универзитету у Торонту. Поносни на своје корене, учествовали смо у **Првој церемонији подизања српске заставе** испред Парламента Онтарија, као и на снимању **ТВ емисије о српским славским обичајима** са канадском ТВ станицом OMNI Television 2005. године, која се и данас приказује.

Безброј пута смо учествовали, као гости, на многим прославама у сарадњи са Српском православном Епархијом канадском, српским националним организација-

ма и удружењима и Генералним конзулатом Републике Србије. Тако смо свој допринос дали и на гала концерту **„Востани Србије“**, поводом прославе 200. годишњице Првог српског устанка и стварања модерне српске државе, на заједничком концерту **Вече православне музике**, у присуству Његове Светости Патријарха српског Г. Г. Иринеја и централној прослави **800 година аутокефалности Српске православне цркве** у Вотерлу-у, у прослави **Дана Државност Републике Србије** и Светосавској академији **„Благодарна Србијо, пуна си љубави“**.

Самостални концерти

Након само годину дана од оснивања, одржали смо први самостални концерт, поводом славе Хора **Спаљивања моштију Светог Саве на Врачару**, 10. маја 2001. године.

Током двадесет година постојања Хор је припремио и у своје програме уврстио преко 200 композиција духовне и световне музике, првенствено српских композитора, од византијског доба до савремених аутора. Оваквом концепцијом својих програма,

Хор испуњава мисију амбасадора српске културе на многобројним наступима и самосталним концертима.

Поред извођења духовне музике, а у жељи да привучемо све кругове наше дијаспоре, али и канадску публику, концертни репертоар смо обогаћивали и делима народне и световне музике. Градећи и проширујући свој репертоар, Хор редовно сарађује са музичарима и музичким ансамблима, као и са другим хорovima и фолклорним ансамблима у Канади. Проналазили смо концертне просторе у којима је извођење оваквог програма било могуће.

Захваљујући диригенту, госпођи Вучуровић, сваки наш концерт има своју причу кроз избор програма који она, као уметнички руководилац, саставља. Нас та прича, која се провлачи као мотив целокупног концерта, инспирише да изаберемо назив концерта, графичко решење за плакат, рекламу у медијима, поздравни говор на почетку концерта и штампани програм. Жеља нам је да наши концерти не буду само музички, него и кутурни догађаји, који проширују сазнања о српском музичком стваралаштву.

Неким концертима смо прослављали значајне јубилеје српске музичке културе. После концерта у Отави, којим смо обележили 150. годишњицу рођења, концертом **„Споменица“**, Хор је обележио 100-годишњицу смрти Стевана Ст. Мокрањца. Концертима **„Посвета“** обележено је 100 година од компоновања **„Опела“** Стевана Христића, **„Музика брише границе“** 70 година од смрти Косте П. Манојловића, а концерт **„Епитаф Кир Стефану“** је био посвећен Кир Стефану Србину, првом српском композитору из XIV века, чије име Хор носи, извођењем истоимене композиције Војислава Симића. **„Концерт међу фрескама“**, 15. јубиларни годишњи концерт у цркви Сабора српских светитеља, у Мисисаги био је одржан на дан Хорске славе и представљао је круну нашег 15-огодишњег рада.

Хор „Кир Стефан Србин“ организује и добротворне концерте, чији приход упућује као помоћ те су концертима „Споменица“ и „То давно беше, сећам се ја“ прикупљана средства за цркву Светог Саве у Торонту, која је дом Хора „Кир Стефан Србин“. Приход од концерта „Скажи ми, Господи“ придодат је помоћи од преко четврт милиона долара коју је Добротворни фонд Епархије канадске „Св. Цар Лазар“ упутио као помоћ поплављеним подручјима у српским земљама.

Та, сасвим мала цртица између година 2000. и 2020. са почетка овог текста, претворила се у причу о великом поносу на дела српских музичких великана, нашу историју, на наше, како духовно тако и световно, музичко стваралаштво и српску музичку културу. Та цртица је, такође, и прича о великом ентузијазму и пожртвованости свих чланова Хора и понос на све што смо заједнички за ових 20 година рада постигли.

Једино што у тој цртици недостаје је прича о финансијској подршци Хору, да би могао да опстаје као ансамбл на задовољство Цркве и српске заједнице у Канади. Последњих година Хор се искључиво самофинансира приходима од самосталних концерата са изузетком малог броја прилога од добротвора којима смо веома захвални.

Било би јако лепо када би смо у српској дијаспори нашли добротворе који би били вољни да својим сталним прилозима обезбеде редовни рад Хора „Кир Стефан Србин“. Ове године по први пут морамо да апелујемо на све вас који цените наш рад, да нам помогнете својим прилозима. Молимо вас да нам се обратите на адресу kirstefantheserb@gmail.com. Сви прилози ће бити са захвалношћу прихваћени.

Ко је Кир Стефан Србин чије име хор носи?

На нашем првом гостовању ван граница Канаде, у Северној Америци 2004. године, наш домаћин,

отац Милош Весин, поделио је са нама једну дивну причу, везану за Кир Стефана Србина, за коју до тада нисмо знали, а то је да је име Кир Стефана Србина било непознато и у српској култури и српској историји све до скоро. Године 1954, један млади студент у Београду отишао је да види неке фотографије необичног манускрипта старе српске музике, који нико у целој Србији није умео да прочита, зато што је та музика била записана у средњовековном нотном систему, званом **неуме**.

„Тај, онда млади човек, седи међу нама вечерас. То је професор др Димитрије Стефановић. Захваљујући труду једног другог великог човека, веома познатог композитора Косте Манојловића, чији унук – г. Милан Димитријевић – пева вечерас овде, пре почетка Другог светског рата, снимљене су те фотографије. Дугује се велика захвалност преданости професора Манојловића на прикупљању културних и духовних вредности српске нације зато што су барем те фотографије биле сачуване, пошто су оригинали били уништени 1941.

Дакле, са тим фотографијама у руци, Димитрије Стефановић отишао је у Оксфорд у Енглеској код професора Егона Велеса (Egon Wellesz) и био обучен да проникне у мистерију старе српске музике. На тај начин је сазнао да су те фотографије, тај манускрипт, уствари, прве оригиналне српске композиције из XV века. Један од тих композитора био је Кир Стефан Србин. Откривајући то, професор Стефановић је раскрилио дебели слој незнања који је покривао српску културу и српско духовно богатство.“

За сам крај наводимо поздрав оца Весина који се памти: „Ви нисте само певачи, нисте само ентузијаста – а знам да сте велики ентузијаста – ви сте у исто време и мисионари, јер радите и на духовном и на културном пољу ширења онога што је лепо. А музика јесте лепа.“

*На Виговдан 2020. године
Милан и Нага Димитријевић
председник и секретар
Хора од оснивања*

Аутор приложених фотографија
Андрија Димитријевић – AD
Photografe

Са Патријархом српским Г. Г. Иринејем
на прослави 60 година цркве
Св. Саве – 2016 – Торонто